

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/606/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113203986
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2113203986.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Silvie Hýbelovej a sudcov: Mgr. Fedora Benku a Mgr. Renáty Gavalcovej, v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSŤ s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpenej splnomocnencom: Fridrich Paľko s.r.o., Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, IČO: 00 166 073, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 5. augusta 2014, č. k. 16C/41/2013-133, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa na žalovanej domáhala zaplataenia majetkovej škody v sume 175 eur a nemajetkovej ujmy v sume 221,28 eur a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 3 ods. 1 písm. d), § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, § 19 ods. 1, 3 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, podľa § 44 ods. 8, 9 zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti, keď vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že vychádzajúc z vykonaného dokazovania považoval súd nárok žalobkyne na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Senica za neopodstatnený. Súd vychádzal z okolností, že návrh na vydanie poverenia bol doručený súdu dňa 31.08.2006. Dňa 02.09.2010 bol súdu doručený návrh na zmenu exekútora, o ktorom súd rozhodol dňa 27.01.2011. Súd síce rozhodol po 147 dňoch od doručenia žiadosti, konal však priebežne, pričom bolo nevyhnutné vyzvať súdneho exekútora na vyjadrenie sa k návrhu na zmenu exekútora a vyčíslenie trov exekúcie. Predmetné exekučné konanie je právoplatne skončené. Ohľadne prípadného priesahu sa nevedelo žiadne disciplinárne konanie, neriešila sa sťažnosť na priesahy v konaní, nerozhodoval Ústavný súd Slovenskej republiky, či Európsky súd pre ľudské práva. K rozhodnutiu boli potrebné podklady a bez potrebných podkladov nebolo možné včas rozhodnúť, k rozhodnutiu o zmene exekútora boli potrebné podklady od pôvodného exekútora. V rámci exekučného konania má súd právo preskúmať dôkazy aj bez návrhu účastníkov a po ich doručení bolo vo veci rozhodnuté. Žalobkyňa ako oprávnená v exekučnej veci v danej lehote vydanie rozhodnutia o zmene exekútora nepresadzovala zákonnými možnosťami, nijako sa skoršieho rozhodnutia nedomáhala (vychádzajúc z obsahu exekučného spisu). Žalobkyňa žiadnym spôsobom nepreukázala, že by počas tejto doby bola v neistote a hrozila jej akákoľvek škoda. Rovnako žalobkyňa nepreukázala, že doba od doručenia žiadosti o zmenu súdneho exekútora do rozhodnutia o zmene súdneho exekútora, viedla k strate jej legitímnych očakávaní, že nastane zákonom predpokladaný stav a vyvolala riziko ohrozujúce konečné vymożenie pohľadávky, keďže v mnohých iných exekučných veciach žalobkyne

ako oprávnenej bola spochybnená právomoc rozhodcovského súdu, resp. materiálna vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. Nepochybne o žiadosti na zmenu súdneho exekútora bolo rozhodnuté. S poukazom na konkrétne okolnosti prípadu sa postup Okresného súdu Senica nevyznačuje takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy vzhľadom na objektívne dôvody, a to vykonanie potrebných úkonov zo strany súdu nevyhnutných pre rozhodnutie súdu o zmene súdneho exekútora. Navyše aj po podaní návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora mohol pôvodný súdny exekútor pokračovať vo vymáhaní pohľadávky od povinného, na ktorú mal poverenie v záujme zachovania kontinuity konania. V postupe Okresného súdu Senica neboli zistené žiadne pochybenia, konal riadne a bez prieťahov, a preto možno konštatovať, že sa nedopustil nesprávneho úradného postupu. Vzhľadom k uvedeným konštatovaniam je zrejmé, že absentuje prvotná podmienka pre vznik zodpovednosti štátu, a to nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci, ktorý nesprávny úradný postup nebol v konaní preukázaný. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov súd návrh žalobkyne považoval za neopodstatnený. Vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy žalobkyňa napriek márnemu poučení podľa § 120 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku, žiadnym spôsobom nepreukázala ich vznik. Žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu nákladov spojených so správou a udržateľnosťou pohľadávky bez toho, aby ich bližšie špecifikovala, keď nutnosť spravovať pohľadávku oprávnenej zapríčinil povinný už tým, že nespĺnil svoj dlh a oprávnená musela prikročiť k vymáhaniu formou exekúcie. Znamená to, že vznik nákladov žalobkyne ako oprávnenej v exekučnom konaní na správu a udržateľnosť pohľadávky nie je v príčinnej súvislosti s postupom Okresného súdu Senica v exekučnej veci. V časti uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy dospeť súd k záveru, že v prejednávanej veci by stačilo iba prípadné konštatovanie porušenia práva a nie sú dané dôvody na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch s prihliadnutím na dôvody uvedené vyššie. Samotné vedenie exekučného konania bez ohľadu na jeho dĺžku nie je objektívnou prekážkou na udržiavanie kontaktu oprávnenej, resp. exekútora, s povinným a nie je ani dôvodom k vzniku insolventnosti povinného, pretože spravidla dôvodom neplnenia dlhu povinného je jeho insolventnosť ešte v čase pred rozhodnutím v základnom konaní. Preto, ak by aj žalobkyňa vznikla majetková škoda a nemajetková ujma, nebola preukázaná súvislosť ich vzniku s postupom Okresného súdu Senica v exekučnej veci. V konaní žalovaná vznesla námietku premlčania, ak došlo k uplynutiu 30-dňovej lehoty od doručenia návrhu na zmenu súdneho exekútora pred dňom 23.04.2009. O takýto prípad v prejednávanej veci nešlo, nakoľko žiadosť súdneho exekútora o zmenu exekútora bola súdu doručená dňa 02.09.2010, a preto sa súd vznesenou námietkou premlčania nezaoberal. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, keď plne úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal, pretože si ich uplatnila bez vyčíslenia a zároveň jej v konaní žiadne trovy nevznikli.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podala v celom rozsahu včas odvolanie žalobkyňa, navrhla rozsudok zrušiť, vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedla, že podáva odvolanie z dôvodu, že v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1 O.s.p. a to v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., ďalej v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p., v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. c) O.s.p. a taktiež v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., keď súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil a neúplne zistil skutkový stav. Súd prvého stupňa podľa nej rozhodol v merite veci na základe (a s použitím) „inšpirácie“ novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., hoci interpretácia hmotného práva platného v čase vzniku právnej skutočnosti aj založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti aj po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, nie je možná. Uplatnením opačného názoru de iure aj de facto došlo k aplikácii princípu priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súdu prvého stupňa tiež vytkla, že vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkovi nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, načo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Exekučný súd rozhodoval o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritorne rozhodnutie. Súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu

ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase.

Žalovaná odvolací návrh nepodala.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný, preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 212 ods. 1 O.s.p., postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. zverejnením termínu vyhlásenia rozhodnutia na úradnej tabuli súdu podľa § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok treba navzdory námietkam žalobkyne považovať za vecne správny.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 16C/41/2013 je návrh žalobkyne, ktorým sa domáhala od žalovanej zaplataenia majetkovej škody vo výške 175 eur a titulom nemajetkovej ujmy sumu 221,28 eur.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bol návrh žalobkyne v celom rozsahu zamietnutý a v závislom výroku o trovách konania.

Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatnených nárokov a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvostupňového súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p. odvolací súd už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke. Na zdôraznenie správnosti záverov prvostupňového súdu sa potom žiada dodať už len nasledovné:

Keďže žalobkyňa postup súdu, ktorým malo dôjsť k odňatiu možnosti konať pred súdom v odvolaní nešpecifikovala a odvolací súd po preskúmaní veci a konania, ktoré mu predchádzalo, žiaden takýto dôvod nezistil, v tejto časti považoval odvolanie žalobkyne za nedôvodné. Ani nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv žalobkyne nie je postupom, ktorým by jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože rozhodnutie o tom, ktorý dôkaz súd vykoná, patrí výlučne súdu, a nie účastníkom konania (§ 120 ods. 1 O.s.p.).

Je potrebné súhlasiť s odvolacou námietkou žalobkyne spočívajúcou v tom, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 1.1.2013, ktorý podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe prietahov v konaní, nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia (§ 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.), pretože by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zákona č. 514/2003 Z. z. bolo zavedené do tohto zákona zákonom č. 412/2012 Z. z. s účinnosťou od 1.1.2013, preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené zákonom č. 514/2003 Z. z. len tie, ktoré vznikli od 1.1.2013. To však neznamená, že by súd prvého stupňa nemohol ako príklad (inšpiráciu, o ktorej hovorí aj žalobkyňa vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa) uviesť právne významné okolnosti uvedené v tomto ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., a to v kontexte skúmania, ktoré musí súd vykonať aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu (vrátane prietahov v konaní) pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., ktoré bolo účinné v čase, keď mal vzniknúť zodpovednostný právny vzťah medzi účastníkmi tohto konania v preskúmaných exekučných konaniach uvedených v žalobách a v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa.

K aplikácii novej právnej úpravy § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. však odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí citoval ustanovenie § 9 ods. 2 v znení účinnom ku dňu rozhodnutia o zmene exekútora, teda ustanovenie § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. citoval v správnom znení a preto je táto námietka žalobkyne nedôvodná. Nedošlo teda k interpretácii hmotného práva platného v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a potom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, ako uvádzala žalobkyňa v odvolaní, a teda nebol ani aplikovaný princíp priamej retroaktivity.

Pre priznanie náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je nevyhnutné súčasné splnenie troch podmienok: 1) nesprávny úradný postup, 2) vznik škody a 3) príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Predpoklad súčasného splnenia uvedených podmienok znamená, že ak chýba čo i len jedna z podmienok, náhradu škody nie je možné priznať. Dôkazné bremeno preukázať podmienky náhrady škody spočíva na poškodenom, v preskúmvanej veci na žalobkyňu.

Pojem „nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci“ nie je zákonodarcom v citovanom ustanovení § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. výslovne definovaný, je uvedený len príkladom. Je však možné vyvodiť, a to aj z ustálenej judikatúry, že ide o taký úradný postup, ktorý má vadu, ktorá nie je v súlade s príslušnou právnou úpravou. Jedná sa o postup, pri ktorom dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie orgánu verejnej moci alebo porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľa tejto činnosti, teda o postup nezákonný. Skutočnosť, že ide o nesprávny úradný postup taktiež určuje fakt, že musí ísť o úradný postup priamo súvisiaci s výkonom právomocí orgánu verejnej moci. Nesprávnym úradným postupom nie sú len prípady, v ktorých orgán verejnej moci priamo koná (pri rozhodovacej činnosti), ale aj pri porušení povinnosť urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, prípadne ak ide o nečinnosť pri výkone verejnej moci.

V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že v exekučnej veci vedenej pred Okresným súdom Senica, sp. zn. 6Er/730/2006, nedošlo k sťažnostiam na prietahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý by prietahy v konaní konštatoval. Je potrebné zdôrazniť, že súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol, že sa riadi aplikáciou § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., ale okolnosti špecifikované v tomto zákonom ustanovení v novelizovanom znení uvádza len ako príklad pre rozhodnutie o uplatňovanom nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy. Taktiež je potrebné súhlasiť so závermi súdu prvého stupňa uvedenými v odôvodnení jeho rozhodnutia, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložila na súde relevantné dôkazy preukazujúce skutočnú výšku tejto škody a taktiež nepreukázala žiadnym spôsobom dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdila v žalobe. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobkyňa ničím nepodložila a nepreukázala, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým ukončením procedúry exekučným súdom, mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvenčii povinného, prípadne, že táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožiteľnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich dostatočného podloženia a preukázania. Je správny názor súdu prvého stupňa, že nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi postupom súdu prvého stupňa v predmetnej exekučnej veci a eventuálnym vznikom škody alebo nemateriálnej ujmy.

Ako odvolací súd vyššie konštatuje, podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody musia byť splnené súčasne. Podmienka existencie nesprávneho úradného postupu exekučného súdu v danej veci splnená nie je. Nemôže byť teda splnená ani podmienka existencie príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Vzhľadom k uvedenému, nie je potrebné skúmať existenciu škody, jej rozsah a nemajetkovú ujmu, náhrady ktorej sa žalobkyňa domáha.

K trvaniu stavu právnej neistoty odvolací súd uvádza, že tým, že exekučný súd neporušil žiadnu zákonom stanovenú lehotu nemohlo dôjsť z jeho strany ani k posunutiu trvania právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Keďže exekučný súd pri rozhodovaní o žiadosti o udelenie poverenia súdnemu exekútorovi nepochybil a jeho konaním nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, od ktorého si žalobkyňa v tomto konaní uplatňuje svoj nárok, nebolo potrebné v konaní už ani vykonávať ďalšie dôkazy za účelom preukázania materiálnej škody žalobkyne. Ak teda súd prvého stupňa znalecké dokazovanie vo veci nenariadil, riadil sa zásadou hospodárnosti konania, pretože takéto dokazovanie by bolo v danej veci nadbytočné a nevhodné. K úvahám žalobkyne o dĺžke a obmedzenosti súdu lehotou odvolací súd dodáva, že súd v danej veci správne aplikoval platné právo a rozhodol v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, v súlade s právom na spravodlivý súdny proces a v súlade s právom na prerokovanie veci v primeranom čase. V konaní nebolo zistené, že by v exekučnej veci, od ktorej si žalobkyňa svoj nárok uplatňuje, nebolo rozhodnuté v primeranom čase. Ohľadom záveru súdu prvého stupňa o rozpore exekučného titulu so zákonom sa odvolací súd s rozhodnutím súdu prvého stupňa v plnom rozsahu stotožňuje, pričom tiež poukazuje v tejto otázke na ustálenú judikatúru NS SR (rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Cdo 6/2013, 3Cdo 146/2011, 6Cdo 105/2011).

Vzhľadom na uvedené pokiaľ súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobkyne v celom rozsahu rozhodol vecne správne, a preto odvolací súd v súlade s ust. § 219 ods. 1, 2 O.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, keď tento správne rozhodol i o náhrade trov konania. Uvedené rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.